

BROTHÆTTAR BYGGÐIR

DALABYGGÐ

Ársskýrsla 2024



DalaAuður

Ársskýrsla DalaAuðs

Verkefni Brothættra byggða í Dalabyggð

Útgáfa mars 2025

Útgáfu annaðist: Linda Guðmundsdóttir

Forsíðumynd: Hjarðarholtskirkja. Markaðsstofa Vesturlands

Baksíðumynd: Sælingsdalur. Eyþór Ingi Jónsson

Inngangur

Verkefnið DalaAuður hófst með íbúáþingi í mars 2022 og lauk þriðja verkefnisári í lok árs 2024. Gerð var verkefnisáætlun fyrir DalaAuð eftir íbúáþing sem samþykkt var á íbúafundi sama ár og er endurskoðuð árlega á íbúafundi sem haldinn hefur verið á haustin. Í verkefnisáætluninni eru sett fram markmið og aðgerðir sem verkefnisstjóri, íbúar, sveitarfélagið Dalabyggð og Samtök sveitarfélaga á Vesturlandi, hafa unnið samhent að. Íbúar hafa sýnt mikinn kraft og þátttökuvilja og verið virkir í hinum ýmsu frumkvæðisverkefnum og á þeim viðburðum sem haldnir hafa verið í tengslum við DalaAuð. Sveitarfélagið hefur verið leiðandi í að innleiða óskir íbúa inn í starfsáætlanir sínar.

Samtals hafa 60 frumkvæðisverkefni hlotið styrki úr Frumkvæðissjóði DalaAuðs í þremur úthlutunum á árunum 2022-2024 en 18 verkefni hlutu styrk árið 2024.



Búðardalur - Mynd Eyþór Ingi Jónsson

Markmið og tilgangur verkefnis í Brothættum byggðum

Markmiðið með *Brothættum byggðum* er að sporna við viðvarandi fólksfækkun í smærri byggðakjörnum landsins. Sérstaða verkefnisins er fólgin í virkri þátttöku íbúa og víðtæku samstarfi stjórnkerfis og stoðstofnana við viðkomandi samfélag. Í hverju verkefni er mótuð skýr framtíðarsýn og stefna fyrir byggðarlaginu. Gerð er verkefnisáætlun með skýrum markmiðum og opnað fyrir styrktarsjóð sem styrkir ýmis konar frumkvæðisverkefni í byggðarlaginu, í þessu tilviki Frumkvæðissjóð DalaAuðs.

Meginmarkmið DalaAuðs eru skilgreind í verkefnisáætluninni og eru fjögur:

- Samkeppnishæfir innviðir
- Skapandi og sjálfbært atvinnulíf
- Auðugt mannlíf
- Öflug grunnþjónusta

Undir hvert meginmarkmið fellur svo verkefnastofn (starfsmarkmið) sem er ætlaður til að ná þessum markmiðum.

Áfangar verkefnisins

Verkefnum brothættra byggða er skipt upp í fjóra verkþætti eða áfanga:

1. Undirbúningur
2. Stefnumótun og áætlanagerð
3. Framkvæmd
4. Lok verkefnis

Verkefnið er því í 3. áfanga sem er framkvæmdarfasi. Áætluð lok verkefnisins skv. núgildandi samningi eru í lok árs 2025.

Verkefnisstjóri og verkefnisstjórn

DalaAuður er samstarfsverkefni Byggðastofnunar, Dalabyggðar og Samtaka sveitarfélaga á Vesturlandi (SSV) og skipa þessir aðilar fulltrúa í verkefnisstjórn, ásamt því að skipaðir eru fulltrúar íbúa í stjórnina. Verkefnisstjórn hefur ákvörðunarvald í verkefninu og sér um að úthluta styrkjum úr Frumkvæðissjóði DalaAuðs. Verkefnisstjóri vinnur í umboði verkefnisstjórnar og er starfsmaður SSV. Verkefnisstjóri er Linda Guðmundsdóttir en hún hóf störf í júní 2022 og er búsett í Dalabyggð.

Í verkefnisstjórn eru:

Björn Bjarki Þorsteinsson, fulltrúi Dalabyggðar

Páll S. Brynjarsson, fulltrúi SSV

Ólafur Sveinsson, fulltrúi SSV

Bjarnheiður Jóhannsdóttir, fulltrúi íbúa

Jón Egill Jóhannsson, fulltrúi íbúa

Kristján Þ. Halldórsson, fulltrúi Byggðastofnunar

Helga Harðardóttir, fulltrúi Byggðastofnunar.

Fulltrúar í verkefnisstjórn ásamt verkefnisstjóra. Talið efst frá vinstri: Páll S. Brynjarsson, Bjarki Þorsteinsson, Kristján Þ. Halldórsson og Jón Egill Jóhannsson. Í neðri röð, frá vinstri: Linda Guðmundsdóttir, Bjarnheiður Jóhannsdóttir, Helga Harðardóttir og Ólafur Sveinsson.



Verkefnisstjórn fundaði eftir þörfum á árinu og yfirleitt á fjarfundum. Samtals voru almennir fundir fimm talsins árið 2024, þar af einn staðfundur stjórnar sem haldinn var í Dalabyggð. Þá voru haldnir tveir fundir að auki vegna vinnu við úthlutun úr Frumkvæðissjóði.

Í gegnum verkefnistímabilið hefur verkefnisstjórn verið bakland verkefnisstjóra og stutt við verkefnið með virkum hætti. Verkefnisstjórn hefur tekið þátt í undirbúningi íbúafunda og úthlutunarviðburða, unnið að stefnumótun verkefnis út frá samtölum á íbúafundum og séð um að úthluta úr Frumkvæðissjóði. Gott samstarf og mikil virkni hefur einkennt starf verkefnisstjórnar frá upphafi.

Fundir, fræðsla og samráð

Íbúafundur var haldinn 17. október og þar gafst íbúum tækifæri til að leggja fram sínar áherslur og endurskoða markmið verkefnisáætlunar. Auk íbúafundar voru haldnir ýmsir opnir fundir, viðburðir og kynningar.



Frá íbúafundi í október 2024. Mynd SS.

DalaAuður og sveitarfélagið Dalabyggð vinna saman að því að halda uppi reglulegri fræðslu í Nýsköpunarsetri Dalabyggðar, auk þess sem setrið er vettvangur samráðs. Árið 2024 voru haldin kaffispjöll um ýmis málefni, t.d. um kirkjur í Dölum og vörumerki fyrir afurðir unnar í Dölum. Sveitarfélagið nýtti þennan vettvang einnig og hélt kaffispjall með nefndum sveitarfélagsins, til að brúa bilið milli stjórnsýslu sveitarfélagsins og íbúa og auka þannig samráð við íbúa. Er þetta mjög flott

nálgun hjá sveitarfélaginu og til eftirbreytni, því aðgerðir sem þessar víkka samtalið með íbúum og auka upplýsingaflæðið á milli allra aðila. Áhrifin sjáum við í íbúakönnun landshlutanna þar sem Dalabyggð skoraði hæst á landsvísu hvað varðar íbúalýðræði í síðustu könnun.¹

Opnir fundir voru haldnir í tengslum við ákveðin verkefni eða með ákveðnum hópum, t.d. voru tveir samráðsfundir haldnir með eldri borgurum á árinu, haldinn var íbúafundur í tengslum við verkefnið Dalabyggð í sókn og sveitarfélagið hélt opna fundi vegna fjárhagsáætlunargerðar og þjónustustefnu sinnar.

Ýmsar kynningar voru einnig á boðstólum og má segja að framboð námskeiða og fræðslu hafi verið mikið, líkt og árið á undan. Að jafnaði voru einn til tveir fræðsluviðburðir á mánuði í Nýsköpunarsetrinu yfir vetrartímann, auk þess sem íbúar skipulögðu einnig ýmsa fræðslu eða kynningar. Fræðslan var ýmis konar, t.d. var haldið námskeið í sagnamennsku og sagnavaka, námskeið í verkefnisstjórnun, fræðsla og kynning á skógrækt og skjólbeltagerð og margt fleira áhugavert. Almennt voru fræðsluviðburðir vel sóttir.

Félagsstarf og viðburðastarf á sviði menningar var einnig áberandi gott þetta árið og áttu íbúar heiðurinn af þeirri grósku allri.

Nýsköpunarsetur Dalabyggðar

Ýmsir viðburðir voru haldnir á árinu – viðburðarhald var gróskumikið og félagslífið gott og það eflir lífsgæðin á svæðinu

¹ <https://dalir.is/frettir/ibualydraedi-i-dolunum-best-a-landsvisu/>

Viðvera verkefnisstjóra hefur verið sú sama en hún vinnur alla virka daga, að jafnaði fjóra daga í viku, í Nýsköpunarsetrinu í Búðardal og einn dag í viku á heimaskrifstofu í Saurbænum. Nýsköpunarsetrið er að breytast í frábært athvarf fyrir fræðslu og samtal við íbúa og er það mjög jákvætt. Áfram verður haldið með sameiginlega fræðsludagskrá sveitarfélagsins og DalaAuðs. Fólk er almennt óhrætt við að koma við hjá verkefnisstjóra og spjalla um málefni byggðarlagsins eða leita ráða varðandi lokaskýrslur, framvindu verkefna eða umsóknaskrif.

Staða markmiða DalaAuðs

Verkefnisáætlun DalaAuðs er mótuð af tillögum sem koma fram á íbúafundum. Úr verður verkefnabanki eða verkefnastofn með tímasettum starfsmarkmiðum. Umræður á íbúafundinum 2024 voru gagnlegar og góðar. Efnislega hélst verkefnisáætlunin að mestu óbreytt en bætt var við nokkrum nýjum aðgerðum á meðan að einstaka aðgerðir eða markmið voru umorðuð eða áherslum þeirra breytt lítillega. Eitt nýtt starfsmarkmið bættist við.

Í töflunni hér að neðan má sjá framvindu og stöðu hvers verkefnis. Er um að ræða huglægt mat verkefnisstjóra á stöðu verkefnisins eins og það stendur í árslok 2024.

Meginmarkmið 1 – Samkeppnishæfir innviðir						
Starfsmarkmið	0%	25%	50%	75%	100%	Skýringar
1.1. Skoðaðir verða allir kostir til að hægt sé að auka við uppbyggingu húsnæðis í sveitarfélaginu á starfstímanum. Stefnt sé með þessu að fjölbreyttara framboði á húsnæði.						Þetta markmið er á áætlun. Byggðar hafa verið 4 íbúðir frá árinu 2022. Deiliskipulag fyrir Hvammana er tilbúið og var auglýst í árslok. Þá var einnig unnið að deiliskipulagi fyrir restina af þéttbýlinu. Samtals gerir nýtt deiliskipulag í Búðardal ráð fyrir allt að 40 íbúðarhúsaeningum.
1.2. Stofnað verði fjárfestingafélag um uppbyggingu iðngarða í Búðardal fyrir lok árs 2023.						Stofnaður var undirbúningshópur sem er starfandi og heldur utan um framkvæmdina. 5.000.000 kr. styrkur fékkst úr C1 fyrir hönnun á iðngörðum í Búðardal. Undirrituð var viljayfirlýsing Dalabyggðar og Byggðastofnunar um uppbyggingu atvinnuhúsnæðis í lok árs 2024.
1.3. Lokið verði við byggingu ípróttahúss og sundlaugar í Búðardal á árinu 2026.						Markmið er á áætlun og stefnt að verklokum árið 2026. Framkvæmdir við mannvirkin eru hafnar.

<p>1.4. A.m.k. tvær gönguleiðir verði betrubættar eða útbúnar í og við Búðardal fyrir árið 2025.</p>					<p>Skógræktarfélag Dalasýslu hefur fengið styrki úr Frumkvæðissjóði vegna uppbyggingar útivistarsvæðis og gönguleiða í Brekkuskógi, rétt fyrir utan Búðardal. Á íbúafundi 2024 var einnig óskað eftir að hugað væri að viðhaldi strandleiðar í Búðardal.</p>
<p>1.5. Kortlagning gönguleiða víða um Dalabyggð, sem unnið er að á vegum SSV, verði gerð aðgengileg almenningi árið 2023. Valdar leiðir verði stikaðar, þar sem það á við, til að auka aðgengi að þeim.</p>					<p>Kortlagningu er lokið á vegum SSV og upplýsingar eru komnar á vef Ferðamálastofu þar sem þær eru aðgengilegar. Veittir hafa verið styrkir til gönguleiða í gegnum Frumkvæðissjóð og einnig í gegnum Framkvæmdasjóð ferðamannastaða. Áhugamannahópur fékk styrk árið 2024 til að stuðla að frekari stikun gönguleiða í Dalabyggð.</p>
<p>1.6. Samstarfsverkefni á vegum SSV, Dalabyggðar og Markaðsstofu Vesturlands verði sett á legg til að útbúa upplýsingapakka og kynningarefni um útivistarleiðir, svo sem göngu-, reið- og hjólaeiðir í Dalabyggð, sem verði tilbúinn fyrir lok árs 2025.</p>					<p>Hafið. Vefur Ferðamálastofu hýsir þær leiðir sem hnitsettar voru á vegum SSV árið 2022. Vinna þarf áfram að kynningu á þeim gönguleiðum sem eru þekktar, stikaðar eða aðgengilegar á annan hátt.</p>
<p>1.7. Komið verði á samtali milli hlutaðeigandi aðila um skipulag reiðleiða í Dalabyggð árið 2025.</p>					<p>Óformlegt samtali hefur átt sér stað og verkefnisstjóri boðið fram aðstoð við umsóknir í reiðvegassjóð, DalaAuð o.fl. Hestamannafélagið hefur áhuga á að halda opinn fund um reiðleiðir.</p>
<p>1.8. Unnið verði að a.m.k. tveimur verkefnum sem fela í sér uppbyggingu skógarstíga eða áningarstaða innan skóga fyrir 2025.</p>					<p>Verkefnið í Brekkuskógi hefur fengið styrk til uppbyggingar á áningarstað og gönguleiðum. Það verkefni er komið á framkvæmdastig.</p>
<p>1.9. Unnið verði eftir tillögum og forgangsröðun vegaframkvæmda á starfstímabilinu 2022-2025, líkt og þær eru lagðar til í</p>					<p>Sveitarstjórn og SSV hafa þrýst á áframhaldandi framkvæmdir. Dalabyggð vann forgangsröðun vegaframkvæmda árið 2023 og hefur þrýst á ríki að taka hana til skoðunar og skipuleggja</p>

<p>Samgönguáætlun Vesturlands. Íbúar verði upplýstir um framvindu og frávik allra framkvæmda í byggðarlaginu.</p>					<p>framkvæmdir í samræmi við það. Hægt gengur með stofnvegi en helmingur tengivegapotts Vegagerðarinnar er áætlaður í Dalabyggð. Íbúar hafa þrýst á stjórnvöld, meðal annars með gjörningum árin 2023 og 2024.</p>
<p>1.10. Stofnvegurinn um Skógarströnd verði endurbættur og árlegar fjárveitingar til verkefnisins tryggðar þannig að klára megi framkvæmdir sem fyrst.</p>					<p>Þrýst hefur verið á endurskoðun á samgönguáætlun til að tryggja áframhaldandi fjármagn í framkvæmdina.</p>
<p>1.11. Lögð verði áhersla á að leggja bundið slitlag á Laxárdalsveg eigi síðar en árið 2024.</p>					<p>Á tengivegaáætlun fyrir vestursvæði Vegagerðarinnar eru um 40% fjármagns áætlað í vegi í Dalabyggð. Vegurinn um Laxárdal er á þeirri áætlun. Boðinn var út 7,8 km kafli árið 2022 og lauk framkvæmdum 2024. Hluti vegarins er enn ekki bundinn slitlagi.</p>
<p>1.12. Gerð verði þarfagreining og áætlun um uppsetningu rafhleðslustöðva í byggðarlaginu árið 2023.</p>					<p>Starfshópur vann þarfagreiningu, skoðað var bæði þörf á hraðhleðslustöðvum og áform ferðaþjónustuaðila um uppsetningu rafhleðslustöðva. Metið var sem svo að hraðhleðslustöðvar yrðu í þéttbýlinu, minni stöðvar annars staðar. Ferðaþjónum var boðið að skoða tilboð frá fyrirtækjum. Staðsetning hleðslustöðva hefur einnig verið skoðuð í tengslum við deiliskipulagsgerðina. Þrjár hraðhleðslustöðvar, ásamt einni minni eru á áætlun, auk þeirra tveggja sem þegar eru komnar.</p>
<p>1.13. Þegar áætlun um uppsetningu rafhleðslustöðva í Dalabyggð liggur fyrir, sbr. markmið 1.12., eigi sér stað samtal við ríki og þjónustuaðila um aðgengi</p>					<p>Aðgerðin var sett fram vegna þess að töluvert ósamræmi var í greiðsluleiðum, tengjum og almennu aðgengi að rafhleðslustöðvum. Þessi aðgerð er talin óþörf eftir samtal við ráðherra eftir</p>

<p>að hleðslustöðvum árið 2024, með tilliti til áherslu ríkisvaldsins á orkuskipti.</p>					<p>íbúafund. Þ.e. þróun í hraðhleðslustöðvum er hröð og aðgengi að þeim að verða samhæfðara almennt. Aðgerð skráð lokið eftir samtalið.</p>
<p>1.14. Byggt verði upp hleðslustöðvanet í Dalabyggð í samræmi við ofangreinda áætlun í 1.12 fyrir lok árs 2025.</p>					<p>Komnar eru tvær stöðvar við Krambúðina og hægt að hlaða fimm bíla þar samtímis. Í lok árs 2024 var unnið að því að setja tvær stöðvar upp við stjórnsýsluhúsið í stað þeirrar sem þar var. Starfshópur sem rýndi þetta 2022 var á því að einmitt þyrfti að styrkja þessa innviði í Búðardal.</p> <p>Gott væri fyrir ferðapjóna að huga að uppbyggingu hjá sér einnig eftir getu og þörfum. Ferðapjónum var boðin kynning og tilboð varðandi hleðslustöðvar snemma árs 2023.</p>
<p>1.15. Árlega verði unnið að framgangi í þrífösun og að því að leggja rafmagn í jörð á starfstímanum. Lokið verði að fullu við þrífösun á rafmagn og að leggja strengi í jörðu árið 2026.</p>					<p>Gert 2022: Skerðingsstaðir að Lyngbrekku inn á Fellströnd, um 42 km kafli.</p> <p>Dælustöð Fellsenda að Hundadal inn í Miðdal, um 2.2 km kafli.</p> <p>Máskelda að Ársel veiðihúsi inn í Hvolsdal, um 3.6 km kafli.</p> <p>Gert 2023: Álfheimar að Gunnarsstöðum inn á Skógarströnd, um 19 km kafli.</p> <p>Leysingjastaðir að Laugaskóla inn í Hvammssveit, um 2.2 km kafli.</p> <p>Kaflar á áætlun 2025: Fellströnd, frá Lyngbrekku að Vogu um 15 km leið.</p> <p>Frá Búðardal að Glerárskógum um 10 km leið.</p>

<p>1.16: Gert verði átak í að styrkja fjarskiptainnvíði og bæta þannig símasamband í Dalabyggð árið 2024-2025.</p>					<p>SSV vann úttekt á fjarskiptamálum í Dalabyggð og voru þar settar fram tillögur að lausnum fyrir hvern stað. Sveitarstjórn vinnur að eftirfylgni þeirra lausna í samvinnu við fjarskiptafyrirtæki.</p>
<p>1.17. Íbúar fá kynningu á kostum og göllum varmadæla og reglum um niðurgreiðslur í því sambandi, á árinu 2023.</p>					<p>Vel heppnuð kynning var haldin í nóvember 2024.</p>
<p>1.18. Átak verði í nýtingu félagsheimila í Dalabyggð árin 2022-2025.</p>					<p>Þetta verkefni gengur mjög vel. Árblik er í rekstri. Dalabúð er í mikilli notkun, bæði undir samkomuhald og ýmis konar skóla- og félagsstarf. Staðarfell var selt árið 2023 og opnað var vottað eldhús í Tjarnarlundi.</p>
<p>1.19. Árið 2022 eigi sér stað formlegt samtal við Biskupsstofu um nýtingu kirkna og uppbyggingu og viðhald á sögufrægum kirkjum í Dalabyggð.</p>					<p>Aflagt á íbúafundi 2023.</p>
<p>1.20. Sveitarfélagið skoði að fá til liðs við sig íbúa og aðra sjálfboðaliða til að taka þátt í hreinsunarátaki í byggðarlaginu, sumrin 2023, 2024 og 2025.</p>					<p>Hvatt var til hreinsunardags fyrir Jörvagleði 2023. Árið 2024 var tekið mun meira magn af járnarusli miðað við árin á undan með nýrri áherslu í söfnun þess. Þá voru settir upp gámar og hvatt til plokks og hreinsunar í tengslum við bæjarhátíð. Það sama var gert í kringum Jörvagleði 2023. Sveitarfélagið er í samstarfi við skátana um árlega hreinsum innanbæjar.</p>
<p>1.21. Sveitarstjórn þrýsti á að settar verði hraðahindranir við innkomu í Búðardal árin 2024-2025, til að draga úr umferðarhraða í bænum.</p>					<p>Sveitarstjóri hefur þegar sent erindi á Vegagerðina varðandi það að setja upp hraðahindrun við innkomuna í bæinn. Á áætlun er að setja hraðahindrun norðan við Búðardal og að bæta innkomuna sunnan við þéttbýlið.</p>

1.22. Sveitarfélagið vinni að deiliskipulagi fyrir þéttbýlið, þar sem unnið verður að framtíðarskipulagi útivistarsvæða, iðnaðarsvæðis og lóða fyrir íbúðarhúsnæði. Vinna við gerð deiliskipulagsins hefjist í ársbyrjun 2024.						Deiliskipulagsvinnan klár fyrir auglýsingaferli í lok árs 2024.
1.23. Farið verði í undirbúning á því að breyta Dalnum í útivistar- og samkomusvæði (Nýtt markmið 2024).						Áhugi er á því að „Dalurinn“, þar sem er íþróttavöllur í Búðardal, verði nýttur betur sem útivistarsvæði. Hér er lagt til að hugmyndavinna fari af stað.
Meginmarkmið 2 – Skapandi og sjálfbært atvinnulíf						
Starfsmarkmið	0%	25%	50%	75%	100%	Skýringar
2.1. Árið 2023 verði a.m.k. þrjár einstaklingar starfandi að staðaldri í Nýsköpunarsetri Dalabyggðar.						<p>Á tímabili árið 2023 voru þrjár aðilar að vinna í Nýsköpunarsetrinu að staðaldri en bæta mætti þó nýtingu á skrifstofurýminu frá degi til dags. Verið er að skoða leiðir til þess. Það er þó vel nýtt sem funda- og fræðslurými.</p> <p>Meðal þeirra sem nýtt hafa Nýsköpunarsetrið eru EFLA, KPMG, SSV og RML, ásamt einyrkjum. Þá er setrið nýtt fyrir nemendur sem taka próf utan skóla. Nýsköpunarsetrið hýsir DalaAuð, þ.e. verkefnisstjóra, fræðslu og fundi tengdum verkefninu. Þá nýtir sveitarfélagið það einnig til funda og fræðslu.</p> <p>Aðgerðir hafa gengið vel og Nýsköpunarsetrið er með virka dagskrá yfir veturinn.</p>
2.2. Sett verði á fót Ráðgjafaráð Nýsköpunarseturs sem yrði samsett af heimafólki og fjarbúum sem er tilbúið að miðla						Ráðgjafaráðið var stofnað haustið 2022.

sinni þekkingu til áhugasamra.					
2.3. Sveitarstjórn kanni möguleikann á tilfærslu opinberra starfa til Dalabyggðar árin 2022-2024.					<p>Þetta samtal á sér reglulega stað við yfirvöld. Sífelluverkefni en enn hefur ekki orðið tilfærsla á störfum. Á íbúafundi 2024 var óskað eftir því að áhersla væri lögð á fleiri stöðugildi í löggæslu á svæðinu.</p>
2.4. Farið verði í markaðssetningu á Dalabyggð sem búsetukosti, atvinnusvæði og frístundasvæði til hagsbóta fyrir samfélagið árið 2023.					<p>Verkefnið Dalabyggð í sókn fékk kr. 11.000.000 styrk úr C1. Um er að ræða styrk fyrir markaðsherferð fyrir Dalabyggð til að laða að nýja íbúa, fjárfesta og ferðamenn. Verkfærakista fyrir markaðssetningu var kynnt í nóvember 2024. Í tengslum við það verkefni var unnið myndband fyrir Dalina sem var sett í dreifingu: https://dalir.is/frettir/yrkjum-lifsgaedin-i-dolunum/</p> <p>Í kjölfarið er stefnt að alls kyns kynningarstarfsemi. Sú kynningarstarfsemi mun tengjast öðrum verkefnum, t.d. kynning á deiliskipulagi Búðardals þegar það er klárt, auk þess sem upplýsingar um búsetukosti verða aðgengilegar á vef Dalabyggðar.</p> <p>Þess má einnig geta að gróskan og mannlífið hefur virkað sem mjög góð auglýsing fyrir Dalina.</p>
2.5. Leitað verði samstarfs við stjórnvöld um þróunarverkefni í landbúnaði þar sem fundnar verða leiðir til aukinnar arðbærni í atvinnugreininni, á árunum 2022-2025.					<p>C1 styrkur fékkst í verkefni sem miðaði sérstaklega að sauðfjárræktarsvæðum. Þar var unnin tækifærisgreining og verið er að fylgja henni eftir. Meðal annars eru landshlutasamtökin í samtali við stjórnvöld um að draga úr gullhúðun í matvælaframleiðslu.</p> <p>Verið að skoða hvernig hægt er að styðja við að framleiðsla í héraði sé seld beint í héraði, t.d.</p>

						í gegnum DalaAuð og starfshóp Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneytisins.
2.6. A.m.k. tvö nýsköpunarverkefni í skógrækt, grænmetis- og/eða fóðurrækt verði hrundið af stað fyrir lok árs 2025.						Þónokkur verkefni hafa farið af stað og mörg með stuðningi úr Frumkvæðissjóði DalaAuðs. Markmiði náð en enn eru sóknarfæri hér.
2.7. Búið verði til vörumerki fyrir vörur framleiddar í Dalabyggð á verkefnistímanum.						Verkefni ekki hafið og óljóst hver á að fjármagna og leiða það. Haldið var kaffisþjall um vörumerki í Nýsköpunarsetrinu í nóvember 2024 en fáir mættu. Það er spurning hvort þetta sé aðalatriði í huga framleiðenda í Dalabyggð og hvort sé betra að leggja markmið niður?
2.8. Námskeið verði haldin í vöruþróun, markaðssetningu og að koma afurðum og vörum í sölu árin 2023-2024.						Það hefur verið haldin ýmis fræðsla í Nýsköpunarsetrinu, ásamt því að vakin hefur verið athygli á stað- og fjarnámskeiðum sem falla undir þetta. Þá hafa einstaklingar skipulagt ýmis konar fræðslu í Dalabyggð, sem dæmi: Haldið var kjötiðnaðarnámskeið í Miðskógi haustið 2023, haldið verðlagsnámskeið í Nýsköpunarsetrinu 2023, Matarfrumkvöðullinn var viðamikil vefnámskeið sem nokkrir úr Dalabyggð sóttu vorið 2023. Haustið 2023 var síðan haldið námskeið í verkefnisstjórnun í Nýsköpunarsetrinu. Stefnt er að áframhaldandi námskeiðahaldi í Nýsköpunarsetri Dalabyggðar.
2.9. Verkefnisstjóri aðstoði þá sem hafa áhuga á að selja vörur framleiddar í héraðinu, við að koma þeim í sölu á árunum 2022-2025.						Verkefnisstjóri hefur aðstoðað áhugasama eftir þörfum en ekki hefur verið mikið um slík verkefni.
2.10. A.m.k. tvö þróunarverkefni í framleiðslu, markaðssetningu og/eða sölu afurða úr						Tvö lögbylí hófu þróun á afurðum úr ærkjöti beint frá býli og komu í sölu 2022-2023. Þrjú aðilar hófu sölu á grænmeti eða afurðum úr grænmeti árin 2022-2023. Einn aðili fékk styrk

byggðarlaginu, fari af stað fyrir lok árs 2025.						úr Frumkvæðissjóði til að þróa afurðir úr nautakjöti árið 2023. Víða var auglýst lambakjöt, nautakjöt eða ærkjöt til sölu árið 2023. Mikil gróska er í framleiðslu og enn eru ýmis sóknarfæri.
2.11. Að hafið verði a.m.k. eitt frumkvæðisverkefni sem felur í sér nýsköpun í verzlun í byggðarlaginu fyrir árið 2025.						KM þjónustan ruddi sér til rúms eftir íbúafund 2023 og opnaði dagvöruhörn í sinni verzlun. Verkefnið beint frá skýli hlaut styrk úr Frumkvæðissjóði árið 2023.
2.12. Sett verði fram heildstæð stefna í ferðaþjónustu sem snýr að hæglæti árið 2025.						Í undirbúningi.
2.13. Markaðssetningarátaki fyrir áfangastaðinn Dalabyggð verði hrundið af stað fyrir sumarið 2024.						Unnið var að myndefni um Dalina með fyrirtækinu Broadstone og var margmiðlunarsíða, ásamt myndböndum frumsýnd í haust. Umfjöllun var um Dalina í Around Iceland og Icelandic Times og gerðar útvarpsauglýsingar undir heitinu „Dalirnir heilla“. Það er ljóst að markaðssetning er sífellustarf og verður því haldið áfram.
2.14. Greind verði sóknarfæri og nýtingarmöguleikar sem felast í menningarminjum og menningararfi Dalabyggðar árið 2024.						Markmið aflagt á íbúafundi 2023 og sett fram ný markmið varðandi menningarmál undir meginmarkmiði 3 (starfsmarkmið 3.11.-3.13.)
2.15. Árin 2023-2024 verði unnið að því að móta hugmynd að afþreyingu eða upplifun tengdri Auði djúpúðgu.						Verkefni endurskoðað árið 2023 og áherslu breytt. Markmið var víkkað út þar sem áður var talað um gagnvirka upplifun en nú um almenna upplifun tengda Auði. Eitt verkefni fékk styrk úr Frumkvæðissjóði 2023 þar sem ætlunin er að gera vegarefil um Miðbraut í Búðardal, þar sem Auður Djúpúðga kemur fram. Bent var á tækifærin sem

						tengjast Hvammi við miðlun á sögu Auðar, á íbúafundi 2024.
2.16. Unnið verði að gerð hljóðleiðsagnar um Dalina árið 2024, sem tengir svæðið við landnámssöguna.						Verkefni háð því að áhugasamir aðilar leiði það. Ekki hafið.
2.17. A.m.k. tvö nýsköpunarverkefni fari af stað í ferðapjónustu á tímabilinu 2022-2025.						Markmiði náð 2024. Tvö ferðapjónustuverkefni (jarðhýsi á Eiríksstöðum og gönguferðir hjá Eiríksstöðum) eru í undirbúningi, rennismæling í Fótadal vegna fyrirhugaðrar uppbyggingar í Hörðudal er hafin. „Jólasveinaverkefnið“ er samspil ferðapjónustu, menningar og markaðsstarfs, það verkefni er í hönnunarferli. Stikun og merking gönguleiða í Dalabyggð hafin á a.m.k. þremur leiðum.
2.18. Dalabyggð hagi verkkaupum þannig að heimaaðilar eigi möguleika á að bjóða í verk á starfstímabilinu og eftir það.						Þetta er stefna Dalabyggðar og hefur m.a. verið sett inn í loftslagsstefnu. Um er að ræða sífelluverkefni. Sífellt eru skoðaðar leiðir til að auka verkkaup í heimabyggð.
2.19. Áhugasöm fyrirtæki fái aðstoð við að innleiða grænan tékklista í sínum rekstri og möguleiki á umhverfisvottun fyrir minni fyrirtæki kannaður árin 2023-2024.						Haldin var fræðsla fyrir ferðapjóna á samhringingi árið 2023. Verkefnisstjóri leitaði til Umhverfisstofnunar og fékk ýmsar upplýsingar um vottanir og tékklista. Ljóst er að rekstraraðilar verða hver fyrir sig að fara í gegnum vottunarferli og ekki margt í boði fyrir mjög lítinn rekstur nema viðmið. Aðstoðin stendur þó til boða.
Meginmarkmið 3 – Auðugt mannlíf						
Starfsmarkmið	0%	25%	50%	75%	100%	Skýringar
3.1. Haldið verði áfram formlegum viðræðum við ríkið árið 2023 um að nýta Staðarfell til að stofna menningarsetur, þar sem færi fram fjölbreytt safna-, fræða-, félags- og/eða listastarf.						Staðarfell var selt árið 2023. Markmið aflagt á íbúafundi.

<p>3.2. Haldin verði tómsundanámskeið eða fræðsluerindi fyrir íbúa, a.m.k. tvisvar á ári í Dalabyggð, árin 2023-2025.</p>					<p>Árin 2022 og 2023 var upphaflegu markmiði náð og fjölmörg námskeið eða fræðsluerindi haldin í Dalabyggð. Ákveðið var að halda áfram þessari fræðslu út verkefnistímabilið. Fjölmargir viðburðir voru haldnir á árinu í Nýsköpunarsetrinu og eru þá ótaldir fjölmargir viðburðir aðrir sem skipulagðir voru af íbúum. Þá var SSV hluti af verkefninu Leiðir til byggðafestu þar sem íbúar í Dalabyggð, Strandabyggð, Árneshreppi, Reykhólahreppi og Húnaþingi vestra höfðu tök á að sækja ýmsa endurmenntun frítt.</p>
<p>3.3. Átthaganámskeið, um sögu, náttúru og menningu í Dölum, verði haldið árið 2024.</p>					<p>Undirbúningur hófst árið 2023 og ráðgert var að halda námskeið 2024. Ákveðið var að breyta um stefnu hér og halda frekar nokkur opin erindi undir hatti átthagafræðslu. Var haldið sagnanámskeið, sagnavaka, erindi um list í Dölum og um landnámstímamann.</p>
<p>3.4. Skoðað verði með hvaða hætti er hægt að bæta félagsstarf eldri borgara í Dalabyggð á starfstímanum. Meðal annars verði leitað leiða til að gera frístundastarf og menningarstarf aðgengilegra fyrir eldri borgara</p>					<p>Markmið 3.4 og 4.10 voru sameinuð í eitt árið 2023 og aðgerðum bætt við markmið. Aðgerðum er lokið en enn má gera betur í markmiðinu. Boðið var upp á leikfimi fyrir eldri borgara í ræktinni og gönguhópurinn var virkur. Félag eldri borgara heldur úti mjög öflugri dagskrá. Tveir samráðsfundir voru haldnir með eldri borgurum og er það einna helst húsnæði undir félagsstarf sem þeim finnst vanta.</p>
<p>3.5. A.m.k. eitt frumkvæðisverkefni á sviði lista eða lýðheilsu, sem eflir félagsstarf á svæðinu, fari af stað í byggðarlaginu fyrir árslok 2025.</p>					<p>Eitt verkefni hófst snemma árs 2023 og annað var endurvakið. Leikfélagið ákvað að setja fram leiksýningu og stofnaður var blandaður kór fullorðinna sem æfir vikulega í Dalabyggð.</p>

<p>3.6. Byggðahátíðir verði nýttar árlega til að auka tækifæri í listsköpun til ársins 2025, t.d. í tónlist, myndlist eða handverki. Auglýst verði sérstaklega eftir þátttöku á því sviði.</p>						<p>Verkefni hafið og hátíðir verði vettvangur fyrir menningu og listir.</p>
<p>3.7. Skoðaður verði möguleikinn á að bjóða upp á nám fyrir fullorðna í tónlistarskólanum á starfsárinu 2024-2025.</p>						<p>Þetta hefur verið rætt innan sveitarstjórnar og er í skoðun.</p>
<p>3.8. Íbúar bjóði nýbúa og "hálfbúa" velkomna í umræðuhópa á samfélagsmiðlum, til að allir geti tekið þátt í umræðum og viðburðastarfi innan Dalabyggðar.</p>						<p>Þetta er illmælanlegt markmið og erfitt að sjá hvort unnið sé að því. Það virkar frekar sem áminning til íbúa og hálfbúa að auka samtalið sín á milli og vera partur af samfélaginu. Nýir íbúar fá aðgang að FB síðu íbúa og til eru fleiri hópar sem opnir eru öllum áhugasömum og snúast t.d. um málefni eða viðburði í Dalabyggð. Það er því óhætt að segja að það sé hafið en erfitt er að meta að hve miklu leyti því er framfylgt.</p>
<p>3.9. Útbúinn verði póstlisti haustið 2022, fyrir "hálfbúa" og aðra áhugasama sem vilja fá upplýsingar um það sem er að gerast í Dalabyggð.</p>						<p>Þetta tók breytingum. Það var engin eftirspurn eftir sér póstlistum fyrir hálfbúa til upplýsingagjafar. Á heimasíðu Dalabyggðar eru allir viðburðir auglýstir t.d. Og frekar varð þróunin sú að þeir sem vildu fá upplýsingar um ákveðinn hóp, málefni eða fræðslu, skráðu sig á lista vegna þess sérstaklega. Það var því fundin ný lausn og verkefnið leyst þannig. Markmið var síðan aflagt 2023.</p>
<p>3.10. Skemmtilegi klúbburinn haldi sinn fyrsta fund haustið 2022 en í gegnum hann standi íbúum og velunnurum Dalabyggðar til boða að taka þátt í fjölbreyttu félagsstarfi, sem verður opið öllum.</p>						<p>Fyrsti fundur skemmtilega klúbbsins var haldinn haustið 2022 en félagslífið í Dalabyggð hefur þróast á eigin forsendum síðan þá.</p>
<p>3.11. Hugað verði að forvörslu safnmuna Dalabyggðar og byggt</p>						<p>Sveitarstjórn hefur þetta til skoðunar.</p>

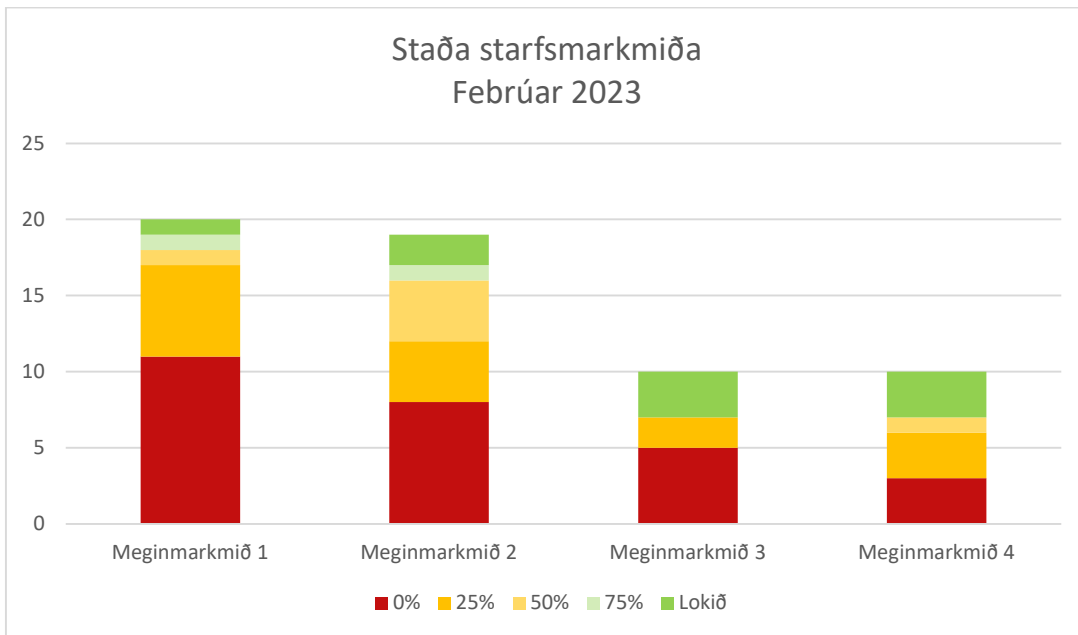
viðunandi geymslurými árið 2025 fyrir muni byggðasafns og listasafns á starfstímabilinu.						
3.12. Á starfstímanum verði húsakostir Dalabyggðar nýttir til að sýna safnmuni sveitarfélagsins. Áhersla verði á lifandi og hreyfanlegt sýningarhald safnmuna.						Þetta er skemmtileg lausn á húsnæðisvanda t.d. byggða- og listasafns Dalabyggðar. Í lok árs 2023 var settur upp sýningarveggur í Stjórnsýsluhúsinu í Dalabyggð og hafa í kjölfarið verið settar þar upp örsýningar sem hafa vakið lukku meðal íbúa. Þá hafa byggðasafnið og bókasafnið einnig sett upp örsýningar á bókasafninu um nokkurt skeið. Sett var upp pop-up sýning í Nýsköpunarsetri Dalabyggðar um frumkvöðla fortíðarinnar og komu íbúar að uppsetningu og lánuðu gripi til hennar.
3.13. Skoðað verði hvort hægt sé að nýta hluta af kirkjubyggingum í Dalabyggð undir menningarviðburði eða menningarstarf árið 2024.						Samtal var tekið um þetta í desember 2024 á opnum fundi. Mættu þar fulltrúar sóknarnefndar, sóknarprestur og fleiri áhugasamir og ræddu kirkjur og möguleika þeirra.
3.14. Hljómsveitum og öðrum í tónlistarsköpun standi til boða að nýta Dalabúð til tónlistarsköpunar.						Hljómsveitum stendur þetta til boða.
Meginmarkmið 4 – Öflug grunnþjónusta						
Starfsmarkmið	0%	25%	50%	75%	100%	Skýringar
4.1. Skipulagt verði samráð með ákveðnum hópum samfélagsins árið 2023. Aðgerð A: Skapaður verði virkur samráðsvettvangur vegna skólamála, til að mynda með eflingu foreldraráðs, til að efla samtal á milli sveitarfélags, skólastjórnenda og foreldra.						Árið 2023 var hafið samstarf við Ásgarð um faglega stefnu og starf Auðarskóla en það var ein áherslan sem íbúar kölluðu eftir á íbúafundi 2022 og var þess vegna ákveðið að auka þyrfti samtal og samstarf milli skóla o.fl. aðila til að ná fram úrbótum sem kallað var eftir. Þá var unnið að nýrri skólastefnu þar sem meðal annars er kveðið á um verklag og ferla varðandi samráð við bæði nemendur og foreldra. Stefnan kynnt á opnum fundi fyrir foreldrum og óskað eftir athugasemdum.

<p>Aðgerð B: Komið verði á mánaðarlegum fréttum á heimasíðu Auðarskóla, fyrir alla áhugasama sem vilja fylgjast með skólastarfinu.</p> <p>Aðgerð C: Reglulegir fundir verði einnig með nemendaráði grunnskólans varðandi ákvarðanir um skólamál. Sérstaklega verði rætt við þau um aðbúnað og val í námi.</p> <p>Aðgerð D: Reglulegir samráðsfundir verði með eldri borgurum varðandi þjónustu við þann hóp.</p> <p>Aðgerð E: Stjórnendur Silfurtúns og Auðarskóla kanni möguleikann á því að vera með heimsóknir á milli stofnana sem heimilisfólk og nemendur beggja stofnananna geta tekið þátt í.</p>					<p>Skilaboð íbúafings og verkefnisáætlun hafa verið nýttar við gerð stefnunnar.</p> <p>Reglulegar fréttir voru settar inn á vef Auðarskóla og deilt á samfélagsmiðlum varðandi skólastarfið, árið 2023.</p> <p>Samtal hefur átt stað við forsvarsmenn bæði Silfurtúns og Auðarskóla um heimsóknir og hefur þeim að einhverju leyti verið komið á.</p> <p>Komið var á samráðsfundum með eldri borgurum á árinu.</p>
<p>4.2. Útiaðstaða í Auðarskóla verði metin og úrbótaáætlun gerð, samhliða fjárhagsáætlunargerð sveitarfélagsins fyrir 2023.</p>					<p>Undirbúningur fyrir þetta er hafinn en framkvæmdir á skólalóðinni vegna nýrra íþróttamannvirka setja strik í reikninginn. Skoða þarf svæðið í kringum allar byggingar heildrænt þegar íþróttamannvirki eru risin. Þetta málefni var rætt á íbúafundi 2024 og var bent á mikilvægi þess að hafa notendur útiaðstöðunnar með í hugmyndavinnunni.</p>

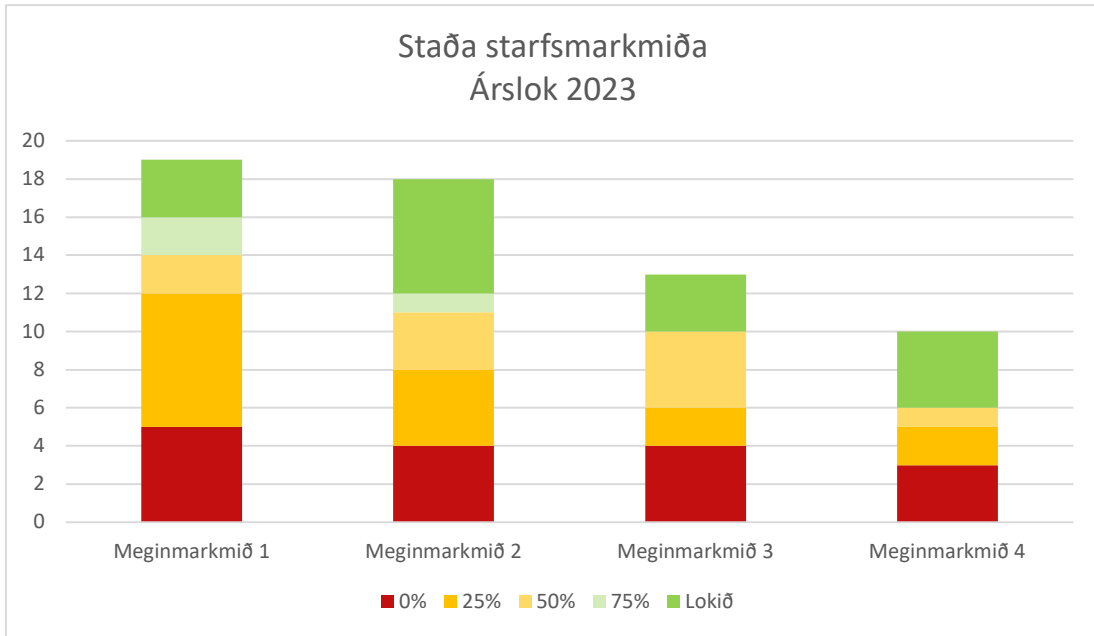
4.3. Vatnsbrunnur í Auðarskóla verði kominn í gagnið haustið 2022.						Lokið haust 2022.
4.4. Sveitarfélagið kanni hvort hægt sé að koma á frístundarbíl, í tilraunaskyni, milli Búðardals og Lauga árin 2022-2024.						Frístundarbíll hóf ferðir haustið 2022 og hefur haft jákvæð áhrif á þátttöku barna í íþróttum.
4.5. Fjölbreytt framhaldsskólanám víða um landið, verði kynnt árlega fyrir nemendum á elsta stigi.						Hafið. Ýmsar kynningar hafa verið í boði og upplýsingar varðandi fjarnám og staðnám á framhaldsskólastigi. Áhugi er á frekari náms- og starfskynningum fyrir nemendum og ungmenni einnig.
4.6. Aðgengi að heilbrigðis stoðþjónustu á borð við sjúkraþjálfun verði aukið fyrir árið 2023.						Ungmennafélagið Ólafur Pá fékk styrk til að standsetja sjúkraþjálfaraaðstöðu í húsnæði sínu í Búðardal og kláraði að setja aðstöðuna upp. Hún er því tilbúin. Þá hefur einnig verið unnið að endurbótum á aðgengi að húsnæðinu sjálfu, búningaklefum o.fl. Unnið er að því fá sjúkraþjálfara til að starfa í rýminu og veita þjónustuna í Búðardal.
4.7. Verkefnisstjóri og Rauði krossinn kanni möguleika á að hefja sjálfbóðaliðaverkefni undir formerkjum hreyfingarinnar árið 2023, sem nýst geti t.d. eldri borgurum í Dalabyggð til félagslegrar virkni eða samveru.						Þrír sjálfbóðaliðar hófu störf í febrúar 2023. Opnuð var RK búð sama ár.
4.8. Innleidd verði móttökuáætlun vegna móttöku nýbúa árið 2023 og útbúinn upplýsingapakki sem fólk fengi þegar það flytur til Dalabyggðar.						Fjölmenningsasetur vinnur að grunnvinnu fyrir móttökuáætlanir um þessar mundir og Símenntun á Vesturlandi er að vinna að móttökuáætlunum og byggir á þeirri vinnu. Verkefnastjóri fjölskyldumála hjá Dalabyggð er með verkefnið á sinni könnu.
4.9. Átak í fræðslu um skipulagsmál á mannamáli á árinu 2024.						Byggingarfulltrúi fór yfir alla þá þætti sem hafa ber í huga þegar íbúðarhús eru byggð í fræðslu á

						mannamáli sem var á dagskrá Nýsköpunarsetursins 2022. Kaffisþjall var haldið með umhverfis- og skipulagsnefnd sveitarfélagsins veturinn 2023-2024 til að auka upplýsingagjöf til almennings um skipulagsmál. Haldið verður áfram með opna fundi og spjall með nefndum sveitarfélagsins veturinn 2024-2025.
4.10: Skoðað verði með hvaða hætti er hægt að bæta félagsstarf eldri borgara í Dalabyggð árin 2023-2024.						Fellt inn í markmið 3.4. á íbúafundi 2023.
4.11. Árin 2024-2025 verði unnið að því að kortleggja þörf á hjólastólaaðgengi við opinberar byggingar og settir upp rampar í samræmi við þá þörf.						Settir voru upp rampar á nokkrum stöðum í Dalabyggð 2024. Sveitarfélagið hyggst kanna hvort þörf sé á fleiri römpum árið 2025.

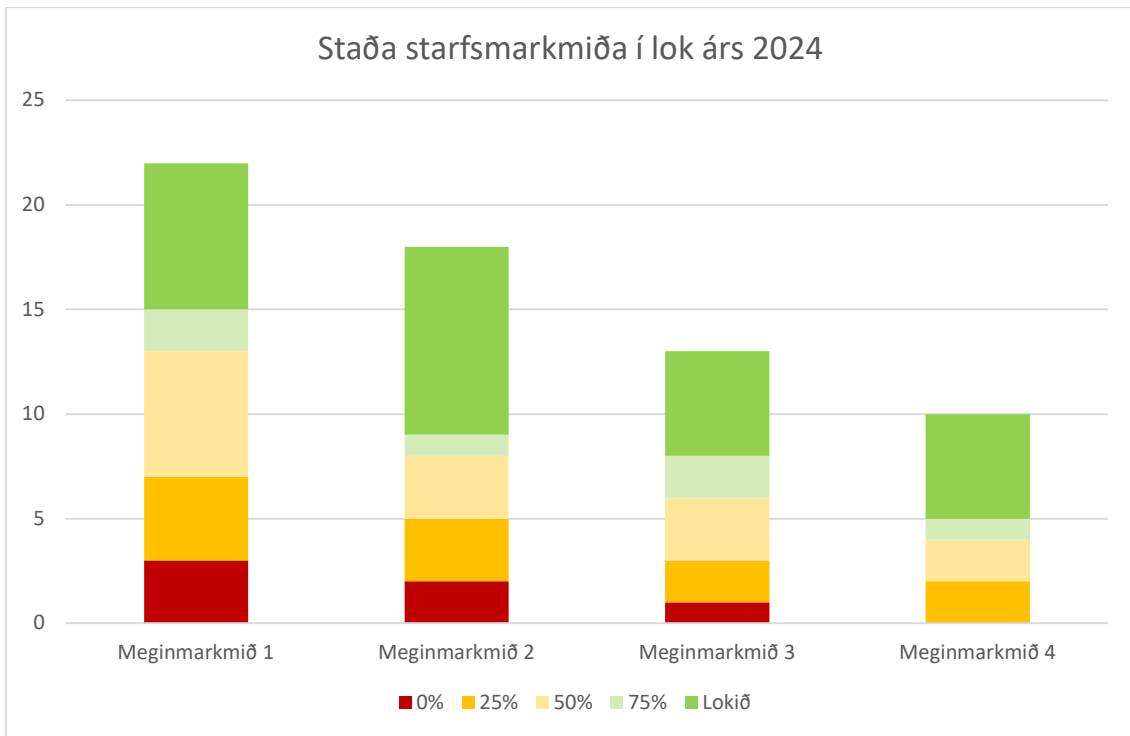
Framgangur starfsmarkmiða hefur verið góður og fjölmörg verkefni komin vel á veg, einhverjum er lokið og flest eru hafin. Eitt nýtt markmið bættist við verkefnisáætlun eftir íbúafund 2024 og nokkrar nýjar aðgerðir. Hér fyrir neðan er hægt að sjá samantekt á framgangi verkefnanna (starfsmarkmiða), frá árinu 2022 til loka árs 2024 og gefur það sýn á framvindu þeirra. Líkt og í töflunni hér að ofan er staða verkefna metin í prósentum, þar sem 0% er ekki hafið en 100% þýðir að verkefni er lokið. Vægið 25%, 50% og 75% sýnir þá u.þ.b. hvar verkefni sem er hafið er statt.



Staða starfsmarkmiða í febrúar 2023.



Framgangur starfsmarkmiða m.v. árslok 2023.



Staða starfsmarkmiða í lok árs 2024

Þegar skoðaður er framgangur starfsmarkmiða kemur í ljós að flest þeirra eru hafin. Af 58 starfsmarkmiðum er 26 lokið eða 10 fleiri en í lok árs 2023. Áberandi flest þeirra eru undir meginmarkmiði tvö sem snýr að sjálfbærni og skapandi atvinnulífi. Aðeins sex af 58 eru ekki hafin en í

lok árs 2023 voru þau 16. Öll hin eru hafin en mislangt á veg komin. Þetta sýnir okkur góðan framgang verkefna yfir árið.

Yfirlit yfir styrkt verkefni

Opnað var fyrir umsóknir í Frumkvæðissjóð DalaAuðs 1. febrúar 2024. Fjármagn til verkefna hækkaði töluvert á milli ára en til úthlutunar árið 2024 voru 18.375.000 kr. Átján verkefni fengu styrk að þessu sinni. Það hefur verið stefna verkefnisstjórnar að vera með úthlutunarviðburðinn á mismunandi svæðum innan Dalabyggðar og var úthlutunarhátíð haldin í Árbliki þann 17. apríl. Hátíðin var mjög vel sótt.



Úthlutunarhátíð DalaAuðs 2024 í Árbliki.

Eftirtalin verkefni hlutu styrk:

Nafn	Verkefni	Úthlutað kr.
Alexandra Rut Jónsdóttir	<i>Er líða fer að jólum</i>	300.000
Rain Adriann Maison	<i>Leifur 970</i>	300.000
Sönghópurinn Hljómbrot	<i>Hljómbrot</i>	310.000

Sögufélag Dalamanna og Kruss ehf.	<i>Vetrardagskrá Sögufélagsins</i>	310.000
Jóhanna Sigrún Árnadóttir og Ingibjörg Jóhannsdóttir	<i>Tindar og Ránargil - stikun og vegvísir</i>	465.000
La Dolce Vita ehf.	<i>Fjár sjóðir Fellsstrandar</i>	600.000
D9 ehf.	<i>Listviðburðir í Dalú</i>	600.000
Hvammsskel ehf.	<i>Hvammsskel - Hvað er að gerast undir yfirborðinu?</i>	630.000
Jón Egill Jóhannsson	<i>Matur er mannsins megin</i>	750.000
Skoravík ehf.	<i>Hátækni gróðurhús</i>	900.000
Skógræktarfélag Dalasýslu	<i>Brekkuskógur</i>	1.000.000
Leikfélag Laxdæla	<i>Uppsetning á leikverki</i>	1.000.000
Dalirnir heilla ehf	<i>Fræhöll í Búðardal</i>	1.000.000
Rauðbarði ehf.	<i>Markaðssetning á Urði Ullarvinnslu</i>	1.410.000
Halla Sigríður Hrefnu Steinólfadóttir	<i>Fagradals-afurðir</i>	1.800.000
Bára Sigurðardóttir	<i>Dagverðarneskirkja - áfangastaður utan alfaraleiðar</i>	2.200.000
Svarthamar Vestur ehf.	<i>Dalahvítlaukur</i>	2.300.000

Kruss ehf.	<i>Jólasveinarnir eru úr Döllum</i>	2.500.000
	Samtals:	18.375.000

Nokkrum verkefnum sem hlutu styrk árið 2024 er lokið en önnur eru í vinnslu enda er verkefnistími þeirra til loka mars/apríl 2025.

Nýsköpunar- og frumkvæðisverkefni á sviðum lista- og félagsstarfs hafa tekið kipp með tilkomu Frumkvæðissjóðs DalaAuðs og ánægjulegt er að sjá að fjölmargir frumkvöðlar hafa leitað í stærri sjóði til að fylgja eftir og fjármagna hugmyndir sínar. Þó nokkur verkefni fengu styrk úr Uppbyggingarsjóði Vesturlands árið 2024:

Nafn verkefnis	Umsækjandi	Styrkur	Tegund styrks
Urður ullarvinnsla	Rauðbarði ehf.	2.000.000	Atvinnu- og nýsköpunarstyrkur
Laugardalur í allri sinni dýrð	Guðlaugur S. Sigurgeirsson	1.500.000	Atvinnu- og nýsköpunarstyrkur
Dalahvítlaukur	Svarthamar Vestur ehf.	1.000.000	Atvinnu- og nýsköpunarstyrkur
Hátæknigróðurhús	Skoravík ehf.	1.200.000	Atvinnu- og nýsköpunarstyrkur
Örplöntuframleiðsla á Hrymi	Hólshlíð ehf.	1.000.000	Atvinnu- og nýsköpunarstyrkur
Framleiðsla úr sjávarmosa	Kumasi Máni Hodge-Carr	700.000	Atvinnu- og nýsköpunarstyrkur
Past in Flames – Eldhátíð á Eiríksstöðum	History Up Close ehf	1.000.000	Menningarstyrkur
Listviðburðir í Dalíu	D9 ehf.	400.000	Menningarstyrkur
Menningardagskrá Nýp: Málþing, sýning, kynning á verkstæði	Penna sf.	400.000	Menningarstyrkur
Er líða fer að jólum	Alexandra Rut Jónsdóttir	300.000	Menningarstyrkur
Eiríksstaðir rekstur 2024	History Up Close	1.000.000	Stofn- og rekstrarstyrkur
Rekstur Vínlandsseturs 2024	Vínlandssetur ehf.	1.000.000	Stofn- og rekstrarstyrkur

Önnur verkefni

Árið 2023 fékk SSV þrjá styrki vegna verkefna í Dalabyggð og verður greint frá stöðu þeirra verkefna hér að neðan:

Verkefnið Dalabyggð í sókn var að miklu leyti klárað og var verkfærakista til markaðssetningar fyrir Dalabyggð kynnt í lok árs. Við tekur markaðssókn fyrir sveitarfélagið til að laða að nýja íbúa og gesti. Í gegnum verkefnið kom skýrt fram að það er samtakamáttur sem hægt er að nýta, Dalabyggð er vel

staðsett miðsvæðis milli annarra héraða, landgæði eru góð og lýðgæðin enn betri. Það eru tækifæri til að yrkja þessi gæði og segja frá þeim.

Atvinnuhúsnæði í Búðardal. Verkefnið fékk styrk fyrir hönnun á atvinnuhúsnæði og lá hún fyrir á árinu. Byggðastofnun og Dalabyggð hyggja á samstarf um uppbyggingu atvinnuhúsnæðisins. Er þessu verkefni, þ.e.a.s. hönnunarvinnunni því lokið.

Verkefnið Verðmætasköpun á Sauðfjárræktarsvæðum hélt áfram á árinu. Verkefnið sneri að nokkrum byggðarlögum og var samstarfsverkefni SSV, Vestfjarðastofu og SSNV. Unnin var tækifærisgreining fyrir svæðin. Í kjölfarið var lagt upp með að halda ókeypis endurmenntun sem var sniðin eftir ábendingum sem komu frá íbúum þessara héraða. Voru sett upp ókeypis námskeið sem íbúar gátu sótt og stóð öllum til boða innan Dalabyggðar, Reykhólahrepps, Strandabyggðar, Árneshrepps og Húnaþings vestra.

Að einu öðru verkefni sem vert er að nefna og getur haft mjög jákvæð áhrif á Dalabyggð. Umhverfisorku- og loftslagsráðuneytið skipaði starfshóp sem setti fram skýrslu í október 2024, þar sem lögð voru til áhersluverkefni á málefni sviðum ráðuneytisins.² Vann verkefnisstjóri með hópnum. Voru þar meðal annars lögð til ýmis verkefni á sviði orkumála, svo sem ýmsar orkulausnir í dreifðari byggðum Dalabyggðar, skráning fornminja, verndun náttúruauðlinda og margt fleira sem getur stuðlað að atvinnu- og þekkingarsköpun innan Dalabyggðar. Mikilvægt er að þessari skýrslu verði fylgt eftir og fjármagn tryggt til þeirra aðgerða sem þar eru lagðar fram. Bæði myndi það auka fjölda sérfræðistarfa innan byggðarlagsins og efla stöðu Nýsköpunarsetursins en einnig eru verkefni líkleg til að draga fram tækifærin sem eru til staðar í Dölunum. Nokkur umræða varð um þjóðgarð í tengslum við þetta verkefni og er mikilvægt að huga vel að öllu samráði við íbúa ef sá möguleiki verður skoðaður í framtíðinni. Velta þarf upp leiðum sem bæði styrkja stoðir landbúnaðar og ferðaþjónustu svo þessar atvinnugreinar nái að vinna vel saman, með áherslu á að vernda atvinnuhætti, menningararf og náttúru svæðisins.

Hugleiðingar verkefnisstjóra í lok árs

Í hugleiðingu síðustu ársskýrslu kom fram mikilvægi þess að huga að húsnæðisuppbyggingu í byggðarlaginu. Þá hafði verkefnisstjóri ásamt fulltrúum íbúa verið nýbúinn að sitja fund með ungu fólki og voru húsnæðismálin þeim efst í huga. Það er einstaklega ánægjulegt að sjá framfarir í þessum málaflokki á milli ára. Nú er unnið hörðum höndum að því að bjóða hér upp á lóðir fyrir um 40 íbúðaeiningar. Sveitarfélagið Dalabyggð á hrós skilið fyrir þá vinnu.

Það verkefni sem var kannski mest áberandi hjá sveitarfélaginu er þó bygging nýs íþróttamannvirkis en bygging þess hófst á árinu. Þetta er verkefni sem íbúar Dalabyggðar, ekki síst þeir af yngstu kynslóðinni, bíða eftir. Er góður gangur í uppbyggingunni og ráðgert að íþróttamannvirkin verði tilbúin árið 2026. Þetta verkefni, ásamt nýju lóðaskipulagi eflir stöðu byggðarlagsins og býður upp á þá möguleika að hér verði hægt að fjölga íbúum.

Vegamál eru og verða áfram ofarlega á forgangslistanum yfir þau verkefni sem brýnt er að ríki vinni að. Samgöngur í Dalabyggð bera þess merki að vera fjársveltar til langs tíma og vegir víðs vegar illa farnir. Hluti slitlags var fræst upp og vegum breytt í malarvegi vorið 2024 vegna slæmra bikblæðinga og hola. Þá var samgönguáætlun vonbrigði eins og hún var lögð fram en í henni var gert ráð fyrir aðeins brotabroti af framlagi ríkisins til vegamála á Vesturlandi. Þessu máli hafa SSV og Dalabyggð fylgt eftir.

² https://www.stjornarradid.is/library/02-Rit--skyrslur-og-skrar/URN/URN_Dalabyggd_Rafraen.pdf

Íbúar hafa einnig tekið virkan þátt í að benda á það sem betur má fara í vegamálum í Dölunum. Vonum að ríkisvaldið hlusti á raddir íbúa og bæti úr samgöngum á svæðinu.

Landbúnaður hefur mikið verið í umræðu á landsvísu á árinu. Þessi mikilvægi atvinnuvegur þarf stöðugt að minna á mikilvægi sitt á sama tíma og umræðan um sjálfbærni í matvælaframleiðslu verður sífellt háværari. Landbúnaður er ein af grundvallar atvinnustöðum Dalabyggðar og er það byggðarlaginu mikilvægt að búið sé í dreifbýlinu ekki síður en í þéttbýlinu. SSV ásamt öðrum landshlutasamtökum hafa bent á hamlandi áhrif gullhúðunar í regluverki varðandi matvælaframleiðslu. Mikilvægt er að gefa frumkvöðlum og smáframleiðendum rými til að þróa og framleiða vörur sínar. Það eflir dreifbýlið og eykur framboð á vörum úr sveitum landsins.

Þó svo að það sé brýnt að halda á lofti þessum málum, ásamt samgöngu-, fjarskiptamálum og öðru sem ber að laga, þá er einnig mikilvægt að halda á lofti öllu því jákvæða sem er að gerast í Dölunum.

DalaAuður hefur haft jákvæð áhrif á samfélagið í Dalabyggð. Með mikilli þátttöku íbúa og góðu samstarfi sveitarfélagsins, Byggðastofnunar og SSV hefur tekist að hrinda í framkvæmd fjölmörgum spennandi verkefnum. Frumkvæðissjóðurinn hefur stutt við 60 verkefni sem hafa eftt atvinnulíf, menningu og samfélagsanda í Dölunum. Fræðsla, viðburðir og samráð hafa blómstrað og nýsköpun verið í forgrunni. Það er ljóst að Dalabyggð er á réttri leið. Framhaldið er bjart og spennandi, og það er augljóst að Dalamenn ætla sér áframhaldandi uppbyggingu með samstöðu og hugmyndaauði að leiðarljósi.

Það er með þakklæti fyrir gott samstarf allra aðila og með bjartsýni fyrir framtíð Dalanna og Dalamanna sem ég lýk þessum hugrenningum.



Linda Guðmundsdóttir,
Verkefnisstjóri DalaAuðs.

BROTHÆTTAR BYGGÐIR

DALABYGGÐ

Ársskýrsla 2024



DalaAuður